

Tárgy: Helyi védelem alá helyezések kezdeményezése

ELŐTERJESZTÉS

***a Képviselő-testület
2024. október 30-i ülésére***

Tisztelt Képviselő-testület!

1.

A Szentgotthárdi Honismereti Klub Települési Értéktár Bizottság Szentgotthárd részéről hivatalosan megkeresés érkezett, mely a helyi védett értékek listájának bővítésére tesz javaslatot. *“...kérjük a tisztelt Képviselő-testülettől, hogy az értéktárunkban szereplő 39 keresztet és szoborfülkét helyezze védelem alá. Ezek sok esetben közterületen, utak mentén található, de magántulajdonban lévő telkeken is. Tapasztalataink szerint a tulajdonosok vagy a kereszt mellett lakók gondozzák a virágágyásokat. De ennek az ellenkezője is előfordulhat. Jó lenne, ha engedély nélkül ezek nem kerülnének lebontásra, hiszen ezek a város értékei, kívánatos lenne megőrizni ezeket az utókornak. Köszönjük, ha egyetértenek velünk az értékek védelmében.”*

A teljes kérelem az előterjesztés 1. melléklete

Szentgotthárd Város Önkormányzata Képviselő-testületének 5/2018 (III.1.) önkormányzati rendelete a településkép védelméről (továbbiakban: TKR) tartalmazza a helyi védelem keletkezésére (és megszűnésére) vonatkozó szabályokat, a védett értékek esetén alkalmazandó eljárásokat, illetve a rájuk vonatkozó szabályokat. A TKR 2. melléklete tartalmazza a helyi védett értékek listáját, 3. melléklete pedig a helyi építészeti értékek listáját, melyek nem minősülnek védettnek, de a rájuk vonatkozó szabályok sok esetben megegyeznek. A védelem tárgya a legtöbb esetben az utcai homlokzat kialakítása, ornamentikája és anyaghasználata, bizonyos esetekben az épület tömege is, templomok, kápolnák, harangláb esetében a teljes épület vagy építmény. A TKR 2. melléklet szerinti lista egészülne ki társadalmi jelentőségű alkotásként is helyi védelemre javasolt kereszttekkel, szoborfülkékkel és haranglábakkal.

Az értéktárban szereplő hivatkozott értékeket előzetesen ingatlan nyilvántartási térkép alapján és tulajdonosi viszonyok szerint beazonosítottuk, a köztük szereplő értékek közül az 501-es lajstromszámú a szentgotthárdi 3189/1 helyrajzi számon álló farkasai harangláb országos műemlék - mint ilyen magasabb rendű védelmi kategóriába tartozik, a Harangláb Máriaújfalu városrészben a 2823. lajstromszámú a Máriaújfalu út 123. előtt, a Mária-szobor az 1066 a Kossuth L. u. 43. előtt, a Mária-szobor a 705. a Rózsa u. 31. előtt jelenleg is a helyi védett értékek közt szerepel. A 87. hrsz: 754 (harangláb) Zsida városrész pedig a 3. melléklet szerinti listán, míg a 807. lajstromszámú Kereszt - Rábafüzes és Heiligenkreuz im Lafnitztal határán már nem a város közigazgatási területén található.

Mindezek figyelembe vételével a kérelmezett 39-ből fennmaradó 35 kereszt és szoborfülke, illetve harangláb esetében társadalmi, kulturális és helyi identitást megőrző szempontok alapján a helyi védelem elrendelésére irányuló eljárás egyeztetési elindítását ajánlom és javaslom a Tisztelt Képviselő-testületnek az indítvány támogatását.

A kérelem alapján összeállított listánk az előterjesztés 2. melléklete

Mivel a helyi védett értékek listáját a TKR 2. melléklete foglalja magába a lista bővítéséhez a TKR-t módosítani kell, a rendeletalkotást partneri és államigazgatási egyeztetés előzi meg.

A TKR módosításának menetét a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Kormányrendelet szabályozza.

Az eljárás menete:

- a Képviselő-testület támogató döntése -határozat - esetén a partnerségi szabályok szerinti tájékoztatás kiadása, véleménynyilvánítás lehetőségével
- a tervezett rendelet módosítás véleményeztetése az előírt hatóságokkal
- a Képviselő-testület a beérkezett vélemények alapján dönt a helyi védelem alá helyezésről, a rendelet mellékletének módosításával - rendeletalkotás -

Kérem a Tisztelt Képviselő-Testületet, hogy a fentiek megtárgyalása után a javasolt értékek helyi védelembe vételével kapcsolatos kezdeményezésről döntsenek!

2.

Szentgotthárd Város Önkormányzata Képviselő-testületének 210/2022 határozata értelmében Szentgotthárd Farkasfa városrészen a Szentgotthárd, Hegyi utca 15. szám alatti, a szentgotthárdi 3149 hrsz. alatt nyilvántartott ingatlan helyi védelem alá helyezésének kezdeményezésével, az ingatlan helyi védelem alá helyezését támogatta. Az ügyben a szükséges alátámasztó munkarészek elkészültével a Lechner Tudásközpont e célra fenntartott online egyeztetési felületén kezdeményeztük az egyeztetési eljárás lefolytatását a 419/2021. (VII. 15.) Kormányrendelet szabályai szerint. Az eljárásban az egyeztetési felületen vélemény nem érkezett. Ezt követően a Képviselő-testület elfogadta a 16/2024. (IX. 19.) önkormányzati rendeletet amivel a településkép védelméről szóló 5/2018.(III.1.) önkormányzati rendeletet módosítottuk, a TKR 2. mellékletét kiegészítettük egy 35. sorral ami tartalmazza a Szentgotthárd, Hegyi utca 15. szám, 3149 hrsz. alatti Népi kerített házat.

Mint utóbb kiderült, az online felületen történő egyeztetés valamiért nem működött megfelelően mert Csermelyi Andrea állami főépítész VA/ÁFI/978-1/2024. iktatószámú levelében jelezte, hogy *“Vizsgálatom során megállapítottam ....., hogy Szentgotthárd Város Önkormányzata Képviselő-testülete a településkép védelméről szóló 5/2018.(III.1.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Tkr.) módosításáról szóló 16/2024.(IX.19.) önkormányzati rendeletet jogszerűtlenül került elfogadásra, az elfogadást megelőzően a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. tv. (a továbbiakban: Tvtv.) 5. § (2) bekezdésében, továbbá az újR. 59. § (1) bekezdésében és 70.-70/A. §§-ban meghatározott egyeztetési eljárás, mint a jogalkotás érvényességi kelléke nem került lefolytatásra. Előzőek alapján a Tkr. 2024. szeptember 19-én hatályos szövegének haladéktalan visszaállítása szükséges. Ezt követően lehet csak vizsgálni az önkormányzat módosítási szándékát, illetve az önkormányzati főépítész javaslatával alátámasztott előterjesztése alapján a teljes normaszöveg és mellékletei tekintetében a Tvtv.-nek és a településkép védelméről szóló törvény reklámok közzétételével kapcsolatos rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 104/2017. (IV. 28.) Korm. rendeletnek való megfelelést. “*

Fentiek alapján kénytelenek vagyunk tudomásul venni, hogy az egyeztetés az elektronikus felületen nem történt meg, ezért szükséges egy újabb módosító rendelettel előbb törölni az említett rendeletmódosítást, majd ismételten egyeztetésre kell bocsátani és azt követően megint rendelkezni a védelem megállapításáról.

Hatásvizsgálat

Mivel a jogalkotásról szóló törvény a jogszabály előkészítője számára előírja egy előzetes hatásvizsgálat elkészítését és arról – önkormányzati rendelet esetében – a képviselő-testület tájékoztatását, ezért itt ezekről rendelkezni kell.

A rendelettervezet **társadalmi hatása:**

A településkép védelme, értékeink megőrzése szinte minden szentgotthárdinak érdeke, így ez szinte mindenkit érint. Vonatkozik ez arra az esetre is, ha a rendeletet módosítani kell.

Gazdasági hatása nincs..

Költségvetési hatása: ennek a módosításnak nincs.

Környezeti hatása nincs.

A jogalkotás elmaradásának esetén a kialakuló helyzet ellentétes lesz a törvényi előírásokkal.

Kérem a Tisztelt Képviselő-Testületet, hogy a fentiek szerint módosító rendelettel töröljék a védelmet és a 210/2022 határozat szerinti eljárás lefolytatásának ismételt kezdeményezéséről döntsenek!

Az előterjesztés 1. és 2. részében tárgyalt helyi védelmek elrendelésére irányuló eljárás lefolytatható együtt és külön-külön is.

Határozati javaslat:

1.) Szentgotthárd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete egyetért azzal, hogy a Szentgotthárdi Honismereti Klub Települési Értéktár Bizottság kezdeményezése alapján helyi védettség alá kerüljön a jelen Előterjesztés 1. számú melléklete szerinti, Szentgotthárd még nem védett szakrális emlékeinek csoportja: keresztek, szoborfülkék, haranglábak.

A Képviselő – testület felkéri a Polgármestert a véleményezési eljárás lefolytatására.

2.) Szentgotthárd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az Előterjesztés 2. pontjában megjelölt Szentgotthárd, Hegyi utca 15. szám, 3149 hrsz. alatti Népi kerített ház, ingatlan korábbi helyi védelem alá helyezésének kezdeményezésével ismételten egyetért, és felkéri a Polgármestert a véleményezési eljárás ismételt lefolytatására.

3.) Szentgotthárd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete nem egyetért azzal, hogy a Szentgotthárdi Honismereti Klub Települési Értéktár Bizottság kezdeményezése alapján helyi védettség alá kerüljön a jelen Előterjesztés 1. számú melléklete szerinti, Szentgotthárd még nem védett szakrális emlékeinek csoportja: keresztek, szoborfülkék, haranglábak.

Határidő: közlésre azonnal

Felelős: Kiss Gábor városi főépítész

Szentgotthárd, 2024. október 16.

Dr. Dančsics Zsolt
jegyző

MÓDOSÍTÓ RENDELET TERVEZET:

**Szentgotthárd Város Önkormányzata Képviselő-testületének ___/____. (____.____)
önkormányzati rendelete
a településkép védelméről szóló 5/2018. (III.1.) önkormányzati rendelet módosításáról**

Szentgotthárd Város Önkormányzata Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. Cikk (1) bekezdés a) pontja, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 1. pontja, az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 57. § (2)-(3) bekezdése, valamint a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 2. § (2) bekezdése alapján a következőket rendeli el:

1.§

Hatályát veszti a Szentgotthárd Város Önkormányzata Képviselő-testületének a településkép védelméről szóló 5/2018. (III.1.) önkormányzati rendelet Helyi védett értékek listájáról szóló 2. mellékletének 35. sora

2.§

E rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Huszár Gábor
polgármester

Dr. Dancsecs Zsolt
jegyző

Kihirdetési záradék:

Indokolás:

Az 1.§-hoz:

A melléklet elfogadását megelőzően az online felületen előírt egyeztetés valószínűleg technikai okok miatt nem sikerült ám ez csak a rendelet elfogadása után derült ki. Így a helyi védelem alá helyezett építészeti érték úgy került fel a rendelet mellékletébe, hogy ennek nem voltak meg a törvényes előfeltételei így azt a rendeletből ki kell venni.

A 2. §-hoz:

Technikai jellegű előírást tartalmaz.

1. Melléklet

Szentgotthárdi Honismereti Klub
Települési Értéktár Bizottság
Szentgotthárd

Tisztelt Képviselő-testület!

A közelmúltban a máriaújfalvai szoborfülke lebontása - és remélhetőleg újraépítése - kapcsán kialakult Facebook-bejegyzések ráirányították a figyelmünket az értéktárunkban is szereplő települési értékek fokozott védelmének szükségességére.

A 2010-ben alakult klubunk már kezdetekkor is a szentgotthárdi értékek felkutatását, közzétételét és megőrzését tűzte ki célul. Települési értéktár bizottságunk is arra törekszik, hogy felhívjuk a figyelmet a helyi értékekre, akár tárgyi emlékek, akár szellemi alkotások, és különböző módon törekszünk ezek bemutatására. Így készült számtalan kiállításunk, illetve több mint 200 tétel a települési értéktár adatbázisában. (https://honismeret.com/kulturalis_orkseg) Köztük számos kereszt, szoborfülke, harangláb.

Most azt kérjük a tisztelt Képviselő-testülettől, hogy az értéktárunkban szereplő 39 keresztet és szoborfülkét helyezze védelem alá. Ezek sok esetben közterületen, utak mentén található, de magántulajdonban lévő telkeken is. Tapasztalataink szerint a tulajdonosok vagy a kereszték mellett lakók gondozzák a virágágyásokat. De ennek az ellenkezője is előfordulhat. Jó lenne, ha engedély nélkül ezek nem kerülnének lebontásra, hiszen ezek a város értékei, kívánatos lenne megőrizni ezeket az utókornak. Köszönjük, ha egyetértenek velünk az értékek védelmében.

Szentgotthárd, 2024. szeptember 10.

Tisztelettel:

Molnár Piroska
klubvezető az értéktár
bizottság elnöke

2. Melléklet

Javaslattevő adatlap helyi védettség alá helyezés kezdeményezéséhez

Javaslattevő neve: Kiss Gábor városi főépítész

Javaslattevő címe: 9970 Szentgotthárd, Vakarcs K. u. 46.

Javaslattevő levelezési címe: 9970 Szentgotthárd, Vakarcs K. u. 46.

Javaslattevő személyi igazolvány száma/adószáma : 226946JE

Javaslattevő email címe, telefonszáma: foepitesz@szentgotthard.hu

A javaslattal érintett:

létesítmény megnevezése, körülhatárolása:

Szentgotthárd még nem védett szakrális emlékeinek csoportja, keresztek, szoborfülkék, haranglábai az alábbiak szerint:

Farkasfa városrészén:				
védendő érték megnevezése	hrszt	ing. nyilv. megnevezés	tulajdonos	értéktári sorszám
világháborús emlékmű	3189/1	harangláb	önkormányzat	502
~~harangláb — MŰEMLÉK~~	~~3189/1~~	~~harangláb~~	~~önkormányzat~~	~~501~~
kereszt	3374	lakóépület stb.	Péter- Ablak Kft. Pécs	506
mindenki keresztjeje	3223	temető	önkormányzat	503
kereszt	3223	temető	önkormányzat	504
szoborfülke	3260	kápolna (48 m ²)	önkormányzat	505
Zsida városrészén:				
világháborús emlékmű és kereszt	097/99	temető	önkormányzat	301
harangláb	754	harangláb	katolikus egyház	303
Brenner János emlékkereszt	759	társasház	társasházi tulajdon / önkormányzat	302
~~kereszt~~	~~007~~	~~harangláb~~	~~katolikus egyház~~	~~007~~
Zsidahegy városrészén:				
kereszt	2053	beépítetlen terület (65m ²)	önkormányzat	401
Rábafüzes városrészén:				
mindenki keresztje	2429	temető	önkormányzat	801
Jakabháza városrészén:				
mindenki keresztje	0498	temető (rég)	önkormányzat	603
mindenki keresztje	0532	temető (új)	önkormányzat	602
harangláb	2535	harangláb (59 nm)	katolikus egyház	601
Rábatótfalu városrészén:				
kereszt	4109	lakóépület tsb.	Anderkó Zsolt Szentgotthárd	901
kereszt	4010/1	kálvária	katolikus egyház	902

kereszt	3979	lakóépület stb.	Hajdúné Majczán Éva Margit Szentgotthárd	903
mindenki keresztje	3864	temető	önkormányzat	905
Máriaújfalu városrészen:				
szoborfülke	2858	országos közút	magyar állam	707
szoborfülke LEBONTVA	2924	lakóépület stb.	Bedi Balázs Szentgotthárd	709
kereszt	0672/1	szántó	Gaál Imre és felesége Szentgotthárd	711
kereszt	2858	országos közút	magyar állam	706
kereszt	2963	kálvária	katolikus egyház	708
harangláb- MÁR HELYI VÉDETT	2808	közút	önkormányzat	705
Szentgotthárd városrészen				
szoborfülke Kossuth u. MÁR HELYI VÉDETT	1066	közpark	önkormányzat	134
szoborfülke Rózsa u. -MÁR HELYI VÉDETT	705	kálvária (46 nm)	Spener Sándorné Varga Alice ism.	135
kereszt Széchenyi u.	1296/6	országos közút	magyar állam	128
mindenki keresztje	0181	temető (rég)	önkormányzat	116
mindenki keresztje	0201/4	temető (új)	önkormányzat	115
harangláb	0201/4	temető (új)	önkormányzat	114
kereszt Apátistvánfalvai út mentén	0136/79	erdő, kivett és út	Császár Ferencné Szentgotthárd (22/32) + 2 fő	138
Rábakethely városrészen				
kereszt Kethelyi laktanya melletti	190	közút	önkormányzat	206
kereszt	422	lakóépület stb.	Závecz Sándor Szentgotthárd	202
Rábakethelyi műemlék templom telkén - kérdéses jogállás - eljárásban tisztázandó				
Golgota	082	templom, temető	katolikus egyház	205
kálvária	082	templom , temető	katolikus egyház	204
kereszt	082	templom , temető	katolikus egyház	203

létesítmény / épüleategyüttes ismertetése, leírása:

A tárgyi épületek, építmények és emlékek a város szakrális városképi elemei, vagy a helyi közösség múltjának, a város történelmének, a lakosság identitásának meghatározó részei.

a kezdeményezés indoklása:

A jelen kialakult jogszabályi környezetben az emlékek átalakítása elbontása alapesetben nem képezi semmilyen engedélyezési eljárás részét. A helyi védelem elrendelésével a TKR szerinti településképi

bejelentés vagy véleményezés hatálya alá tartozva biztosítható fennmaradásuk. Továbbá a tárgyi emlékek fennmaradását segítő források elérésének is fontos eleme lehet a védettség megléte.

Kelt: Szentgotthárd., 2024. október 16.

Kiss Gá
városi főépítész

**707. Szoborfülke
Mária szoborral -
Máriaújfalu**

Máriaújfalu, Máriaújfalui út 123.

**134. Szoborfülke
Mária szoborral**

Szentgotthárd, Kossuth u. 43.

**135. Szoborfülke
Lourdes-i Szűz Mária**

Szentgotthárd, Rózsa u. 31.

**128. Kereszt Mária
szoborral**

Szentgotthárd, Széchenyi u.
22/B

**116. Kereszt -
Mindenki keresztje**

Szentgotthárd, Régi temető

**115. Kereszt -
Mindenki keresztje**

Szentgotthárd, Új temető

114. Harangláb

Szentgotthárd, Új temető

**138. Kereszt Mária
szoborral**

Apátistvánfalvi út, 7,60 km-
szelvény

**302. Brenner János
emlékkereszt - Zsida**

Zsida, Zsidai u. 57.

**705. Harangláb -
Máriaújfalu**

Máriaújfalu, Máriaújfalui út 123.

**710. Kereszt -
Máriaújfalu**

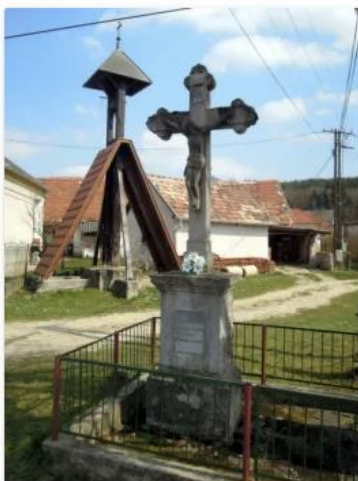
Máriaújfalu, Máriaújfalui út

**708. Kereszt -
Máriaújfalu**

Máriaújfalu, Máriaújfalui út

**706. Kereszt -
Máriaújfalu**

Máriaújfalu, Máriaújfalui út 123.

**711. Kereszt -
Máriaújfalu**

Máriaújfalu, Máriaújfalui út 2/D

**709. Szoborfülke -
Mária kiseddel -
Máriaújfalu**

Máriaújfalu, Máriaújfalui út

**707. Szoborfülke
Mária szoborral -
Máriaújfalu**

Máriaújfalu, Máriaújfalui út 123.

**134. Szoborfülke
Mária szoborral**

Szentgotthárd, Kossuth u. 43.

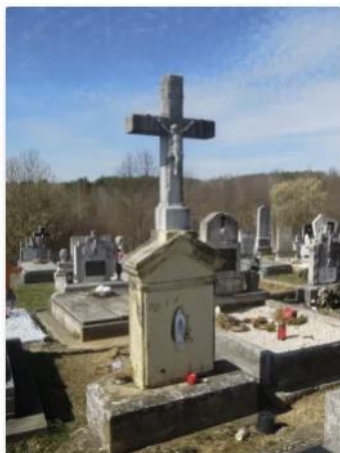
**135. Szoborfülke
Lourdes-i Szűz Mária**

Szentgotthárd, Rózsa u. 31.

5-4-135-01

504. Kereszt a Lourdes-i Szűz Máriaival - Farkasfa

Farkasfa, Temető

601. Harangláb - Jakabháza

Jakabháza, Fő u. 9.

602. Kereszt - Mindenki keresztje - Jakabháza

Jakabháza, Új temető

603. Kereszt - Mindenki keresztje - Jakabháza

Jakabháza, Régi temető

202. Kereszt - Kethely

Rábakethely, Brenner János tér

206. Kereszt - Kethely

Rábakethely, Kethelyi út 101

203. Kereszt - Kethely

Rábakethely, Temető

204. Kálvária - Kethely

Rábakethely, Temető

205. Golgota - Kethely

Rábakethely, Temető

502. Világháborús emlékmű - Farkasfa

Kereszt és emlékmű

301. Világháborús emlékmű, Mindenki Keresztje - Zsida

Emlékmű és kereszt a Temetőben

901. Kereszt - Rábatótfalu

Rábatótfalu, Tótfalusi út 46.

902. Kereszt - Rábatótfalu

Rábatótfalu, Tótfalusi út 166.

903. Kereszt - Rábatótfalu

Rábatótfalu, Tótfalusi út 189.

501. Harangláb - Farkasfa

Farkasfa, Farkasfai út

506. Kereszt - Farkasfa

Farkasfa, Fővég u. 42.

505. Szoborfülke - Farkasfa

Farkasfa, Fővég u. 2-6.

503. Mindenki Keresztje - Farkasfa

Farkasfa, Temető

**303. Harangláb -
Zsida**

Zsida, Zsidai u.

304. Kereszt - Zsida

Zsida, Zsidai u.

**401. Kereszt -
Zsidahegy**

Zsidahegy, Zsidahegyi u. 8.

**801. Mindenki
Keresztje -
Rábfüzes**

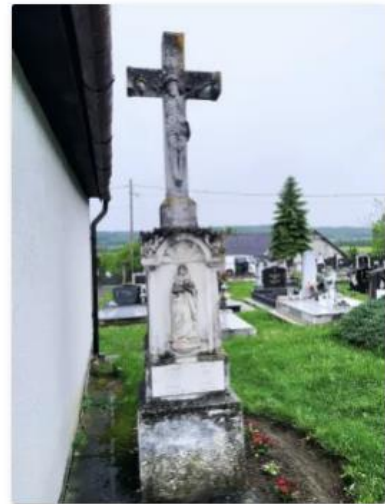
Rábfüzes, Temető

**807. Kereszt -
Rábfüzes és
Heiligenkreuz im
Lafnitztal határán**

C.96.13. határjelnél. Rábfüzes
és Heiligenkreuz im Lafnitztal
határán.

**905. Mindenki
Keresztje -
Rábatótfalu**

Rábatótfaluban (Szentgotthárd
városrésze) felállított vallási
emlék.